

EL TURISME A PALMA I VALLEMOSSA

IMPACTES TURÍSTICS I CAPACITAT DE CÀRREGA

El passat 24 de gener, Palma XXI i Tramuntana XXI, van organitzar el Seminari-Taller sobre capacitat de càrrega turística “El turisme a Palma i Valldemossa: Impactes turístics i capacitat de càrrega”.

Aquest taller ha estat la primera sessió d’una sèrie de trobades amb periodicitat bimensual que s’aniran duent a terme al llarg d’aquest any. L’objectiu d’aquests seminaris-tallers és establir una taula de debat i un equip de feina per tal de poder compartir i ampliar el coneixement referent a impactes del turisme als nuclis urbans, tot lligat al concepte de capacitat de càrrega.

Com a ponents en aquesta primera trobada, vam comptar amb la participació dels professors [María García](#) i [Manuel de la Calle](#), de la Universidad Complutense de Madrid (UCM). Ambdós són professors titulars de Geografia Humana a la UCM i membres del [grup d’investigació “Turismo, Patrimonio y Desarrollo”](#), i compten amb una llarga trajectòria en estudis i projectes sobre planificació i gestió urbana i en anàlisi de capacitat de càrrega turística.

La jornada es va estructurar en tres blocs: un primer bloc teòric, un segon on es va introduir un cas pràctic i una tercera part, on es va plantejar l’estat de la qüestió a Palma i Valldemossa.

Bloc 1: Base teòrica.

Els impactes del turisme són canvis derivats de l’aparició i el desenvolupament de l’activitat turística. Poden tenir un sentit positiu o negatiu, a més d’estar subjectes a diferents lectures e interpretacions. A grans trets, l’impacte que exerceix el turisme sobre els espais d’acollida depèn de les característiques de: l’afluència turística, el lloc de destí, el temps d’estada i el context turístic-territorial.

L’impacte turístic està subjecte a múltiples dimensions relacionades entre si. A les ciutats, classificam aquestes dimensions en dues:

- Dimensions físiques: Fa referència a l’ocupació de l’espai públic; competència d’ús en les infraestructures i equipaments, i a la transformació del paisatge urbà.
- Dimensions sociofuncionals: oferta laboral turística, desplaçament funcional i residencial; efectes als nous models de negoci P2P.

És destacable també l’efecte de l’antiturisme com a fenomen recurrent, on apareix el concepte de viatger enfront del del turista. Sovint, aquesta figura de “viatger”, que fuig de les ofertes de turisme tradicional, actua com a agent amplificador dels impactes turístics en obrir noves zones i àrees d’afluència.

Com a conclusions generals, podem assenyalar:

1. La necessitat de preservar l'essència urbana: "ciutats amb turisme" vs. "ciutats turístiques".
2. La necessitat de situar el turisme en el seu just terme, tant en les seves aportacions positives com en les negatives.
3. "Antiturisme", "turismefòbia", etc., com a risc per a l'hospitalitat (factor clau de la competitivitat i sostenibilitat turística).

Bloc 2. Estudi de casos: San Sebastián i Madrid.

A l'hora d'establir mesures i estratègies de gestió de l'impacte turístic, s'han de tenir en compte les escales d'intervenció i les experiències de regulació.

Per a espais acotats, tradicionalment es delimiten 3 eixos:

1. Mesures de gestió del lloc (millores de les respostes a la congestió operativa del lloc i millora de la seva capacitat física).
2. Control de la congestió en l'àmbit del destí.
3. Influència en la demanda turística per reduir la congestió.

No obstant això, les ciutats són destins oberts i sotmesos a un maneig molt més complex. Per tenir capacitat d'influència en aquest cas, s'haurien d'establir estratègies com: el control de les arribades mitjançant acords amb les companyies de transports i/o els gestors de les infraestructures; o comunicació promocional orientada a mercats específics i/o espais alternatius.

Com a exemple de casos, la campanya que es va fer a Madrid "21 distritos que nos hacen un gran destino". Una campanya de Madrid Destino per a informar els ciutadans i visitants sobre els espais d'interès turístic als barris de la capital.

Un altre exemple de gestió seria el de San Sebastián, amb la seva "Ordenanza reguladora del uso urbanístico de vivienda turística y alquiler de habitaciones en vivienda habitual para uso turístico". Basant-se en el PGOU, regula l'ús de l'habitatge (a efectes d'evitar la terciarització, aquest ús quedava prohibit més enllà de la primera planta en cas que la planta inferior no tingués aquest ús). El nucli essencial de la regulació municipal continguda en l'ordenança queda constituït, per una banda, amb les condicions d'emplaçament de l'ús urbanístic d'allotjament turístic en les edificacions residencials, i d'altra banda, per la zonificació de la ciutat.

Bloc 3: Els nuclis urbans de Palma i Valldemossa.

En aquest bloc, es va obrir un torn de paraula entre els assistents, amb breus intervencions sobre les sensacions personals, l'estat actual de la qüestió i les polítiques que s'estan duent a terme.

En el següent seminari, ja amb les bases teòriques assentades i el coneixement d'altres casos, establirem un debat més profund amb dades i experiències als casos dels nuclis urbans de Palma i Valldemossa.

